KAMU GÖREVLİLERİ ETİK REHBERİ

Kamu Görevlilerinin görevlerini yerine getirirken uymaları gereken etik davranış ilkeleri

Kamu hizmetinin her türlü özel çıkarın üzerinde olduğu ve kamu görevlisinin halkın hizmetinde bulunduğu bilinç ve anlayışıyla;

* Halkın günlük yaşamını kolaylaştırmak, ihtiyaçlarını en etkin, hızlı ve verimli biçimde karşılamak, hizmet kalitesini yükseltmek ve toplumun memnuniyetini artırmak için çalışmak,

* Görevi insan haklarına saygı, saydamlık, katılımcılık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda yerine getirmek,

* Dil, din, felsefi inanç, siyasi düşünce, ırk, yaş, bedensel engelli ve cinsiyet ayrımı yapmadan, fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalara meydan vermeden tarafsızlık içerisinde hizmet gereklerine uygun davranmak,

* Görevi, görevle ilişkisi bulunan hiçbir gerçek veya tüzel kişiden hediye almadan, maddi ve manevi fayda veya bu nitelikte herhangi bir çıkar sağlamadan, herhangi bir özel menfaat beklentisi içinde olmadan yerine getirmek,

* Kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanmamak ve kullandırmamak, bu mal ve kaynakları israf etmemek,

* Kişilerin dilekçe, bilgi edinme, şikâyet ve dava açma haklarına saygılı davranmak, hizmetten yararlananlara, çalışma arkadaşlarına ve diğer muhataplara karşı ilgili, nazik, ölçülü ve saygılı hareket etmek,

* Kamu görevlileri Etik Kurulunca hazırlanan yönetmeliklerle belirlenen etik davranış ilke ve değerlerine bağlı olarak görev yapmak ve hizmet sunmak,

T.C.
KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU

İLKE KARARI

Karar No : 2022/165
Karar Tarihi : 18.10.2022

Kamu hizmetlerinin etik ilkeleri ve standartlar çerçevesinde sunulması, kamu hizmetlerinin tarafsızlığı ve kamu yönetimine duyulan güven açısından önem arz etmektedir. Vatandaşlara hizmet sunan ve vatandaşlarla doğrudan iletişim halinde bulunan yerel yönetimlerde görev yapan her düzeydeki seçilmiş ve/veya atanmış kamu görevlisinin etik ilkelerine uygun davranması, görev, yetki ve sorumlulukların suiistimal edilmesini ve kamu kaynaklarının israf edilmesini önleyecek, kamu yararına uygun hareket edildiğine dair inancı destekleyerek kamu yönetimine duyulan güveni artıracaktır.

Anayasanın 123. maddesi uyarınca, idarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. 127. maddesi uyarınca, mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.

Diğer yandan, 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun amacı, 1. maddesinde, "Kamu görevlilerinin uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkeleri belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esaslarının belirlenmesidir." şeklinde düzenlenmiştir. Mezkûr maddenin ikinci fıkrasında ise, "mahalli idareler ve bunların birlikleri" Kanun kapsamında yer alan kurumlar arasında sayıldığından, yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri, görevlerini yürütürken etik ilkelerine uygun davranmakla yükümlüdürler.

Bu bağlamda, 25.04.2005 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile düzenlenen etik davranış ilkelerini açıklayıcı mahiyette, "Yerel Yönetim Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" aşağıda belirlenmiştir.

YEREL YÖNETİM KAMU GÖREVLİLERİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

Saydamlık
Yerel yönetimlerde görev yapan üst düzey yönetici statüsündeki kamu görevlileri,
(1) Vatandaşın bilgi edinme hakkı çerçevesinde ve kanunların izin verdiği ölçüde, kurumsal iş, işlem ve süreçler ile yapılan faaliyetler ve harcamalar konusunda halkı doğrudan bilgilendirirler ve bu konuda gerekli tedbirleri alırlar.

Katılımcılık

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu hizmetleri ile ilgili temel kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, alınması ve bu kararların uygulanması aşamalarından birine, birkaçına veya tamamına, aksine yasal bir hüküm olmadıkça, o karardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek olan tarafların katkıda bulunmasını sağlamaya dikkat ederler.

Hukukun üstünlüğü

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu hizmetlerini yürütürken Anayasaya ve kanunlara bağlı kalır. Mevzuatı kamu yararının gerekleri doğrultusunda yorumlar ve uygularlar. Yasal zorunluluklardan kaçınmak için mevzuat dışı yollara başvurmazlar.

(2) Yargı kararlarını gerekçesine uygun olacak şekilde ve yasal süresinde yerine getirirler. Kararları hükümsüz kılacak iş ve işlemlerden kaçınırlar.

(3) Takdir yetkisini kamu yararı lehine ve hakkaniyet ilkesine uygun olarak kullanırlar. Yasal gereklilikleri aşan kişisel inisiyatifi kullanmaktan kaçınırlar.

Hesap verebilirlik

Yerel yönetimlerde görev yapan üst düzey yönetici statüsündeki kamu görevlileri,

(1) Teftiş ve iç denetim birimlerinin etkin, verimli ve bağımsız olarak çalışması için gerekli tüm tedbirleri alırlar.

(2) Kurumsal iç kontrol sisteminin güçlendirilmesi için çalışırlar. Yolsuzluk ve etik dışı davranışların önlenmesi için gerekli tedbirleri alırlar.

(3) Halkın talep ve ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla sunulan hizmetlerin etik ilkelere uygunluğunu, gerektiğinde kamuoyuna açıklayabilirler.

Yerel halkın ihtiyaçlarına duyarlı olma

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde halkın ihtiyaç ve taleplerine duyarlı olmalıdırlar.

(2) Yönetim değişikliklerinde, kamu hizmetinin sürekliliği ve kamu yararı prensibine bağlı kalırlar. Önceden alınan kararlar ve yatırımların iptal edilmesi veya değiştirilerek uygulanması suretiyle kamu zararına yol açmazlar. Bilirkişilerce raporlanan teknik ve somut gerekliliklerin söz konusu olması hali bunun dışındadır.

(3) İmar, planlama ve ruhsatlandırma gibi doğrudan yerel halkın yaşamını etkileyen hizmetlerde, kamu yararına ve yerel halkın müşterek ihtiyaçlarına göre, bilimsel ve yasal gereklilikler doğrultusunda hareket ederler.

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu kaynaklarını, yerel halkın müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanırlar.

(2) Kamu hizmetlerine tahsis edilen taşınır ve taşınmaz mallar ile diğer kamu kaynaklarını etkili, verimli bir şekilde, amacına uygun olarak, bir plan dahilinde kullanır ve kullandırırlar.

(3) Kurumsal iş ve işlem süreçlerini tanımlar ve buna ilişkin bir sistem oluşturarak kaynak ve zaman israfını önlerler. Kamu hizmetlerini, belirlenen kalite, standart ve süreçlere uygun olarak yürütürler.

(4) Görevleri nedeniyle kendilerine tahsis edilen araçları, personeli ve imkanları özel işlerinde kullanmaz ve/veya kullandırmazlar.

Adil ve eşit kamu hizmeti sunma

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu hizmetlerinin sunulduğu bireyler arasında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ve benzeri sebeplerle ayrımcılık yapmazlar.

(2) Siyasi tarafsızlığını korumaya özen göstererek, kamu hizmetinin tarafsızlığına şüphe düşürecek tutum ve davranışlardan kaçınırlar.

(3) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallar ile imkanları, belirli kişi, grup veya firmalara, bunları kayırmak maksadıyla, mevzuata aykırı olarak veya amacı dışında tahsis etmezler.

(4) Satış, kiralama veya satın alma gibi işlerde, şeklen mevzuata uygun olsa da hayatın olağan akışına aykırı ve işin gerekleri ile bağdaşmayan uygulamalardan kaçınırlar.

(5) Yerel yönetimler tarafından sunulması gereken hizmetlerin, belirli kişi, grup veya firmalara, bunları kayırmak maksadıyla tahsis edilmesine izin vermezler.

Kurum itibarını koruma

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Mevzuata uygun davranır, görev yaptığı kurumun itibarını ve güvenirliğini zedeleyecek veya karalayacak nitelikteki tutum ve davranışlardan kaçınırlar.

(2) Kamu gücünün, halk tarafından tevdii edilen bir emanet olduğu bilinciyle görev ve sorumluluklarını layıkıyla ifa ederler.

Çıkar çatışmasından kaçınma

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Kamu görevinin yerine getirilmesiyle çelişen, şahsi veya bir yakınının menfaatine yönelik olarak herhangi bir iş, işlem veya faaliyette bulunmazlar.

(2) Kendisi veya başkaları için ayrıcalıklar veya avantajlar sağlamak için resmi konumunu kullanmaz veya kullanmaya teşebbüs etmezler.

(3) Resmi görevi devam ederken bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda şüphe uyandırabilecek nitelikte herhangi bir görev üstlenmezler.

(4) Yerel yönetim kurumundaki görevinin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş almaz, taahhüde girmez, komisyonculuk ve temsilcilik yapmazlar.

(5) Kendisinin, aile üyesinin, yakınının veya çıkarı olduğu bir ticari kuruluşun menfaatini ilgilendiren bir konuda, doğrudan veya dolaylı olarak resmi sıfatıyla hareket etmezler.

(6) Görevini yürütürken mevcut veya potansiyel bir çıkar çatışması içinde kalması halinde, durumu derhal yöneticisine bildirir ve ilgili pozisyondan çekilirler.

Hediye ve menfaat kabul etmeme

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Hizmetten yararlananlardan veya kurumla iş ilişkisi içinde bulunanlardan veya gelecekte bulunma ihtimali olanlardan, kendisi veya yakını ya da şahsi çıkarının bulunduğu bir kuruluş için herhangi bir hediye, yardım, borç, siyasi katkı, hizmet, gelecekte istihdam vaadi veya değere dayalı başka bir şey talep veya kabul etmezler.

(2) Kamu görevlisinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkilemeyecek nitelikte olan özel hayatı çerçevesinde aldığı hediyeler yukarıdaki hükmün istisnasıdır. Ancak görevi süresince edindiği malların mevzuata ve genel ahlaka uygun olarak sağlandığını veya sosyal hayatına ilişkin harcamalarının geliri ile uygunluğunu ispat etme sorumluluğunda olduğunu bilirler.

Görev sebebiyle edinilen bilginin gizliliği

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Görevinin sağladığı imkanları veya görevi sırasında ya da görevi nedeniyle edindiği ve kamuya açık olmayan herhangi bir bilgiyi, kendisi veya başkaları menfaatine kullanmaz veya kullanılmasına izin vermezler.

(2) Görevi çerçevesinde edindiği bilgi ve belgelerin gizliliğinin korunmasında azami özen gösterirler. Bu yükümlülük görevlerinden ayrılması sonrasında da devam eder.

Saygı

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Vatandaşlara, meclis üyelerine ve belediye çalışanlarına karşı nezaket kurallarına uygun davranırlar. Hakaret içeren, onur kırıcı veya tehdit edici dil (sözlü veya yazılı) kullanmazlar. Görevi çerçevesinde düşüncelerini açıklarken demokratik sürece saygı gösterirler.

Liyakat

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) Mesleki gelişime açık olarak kurumsal eğitim imkanlarını en iyi şekilde değerlendirirler. Görev süresince, kişisel bilgi ve deneyimini artırmak için çalışırlar.

(2) Üstlenmiş olduğu görev, yetki ve sorumluluk alanlarında vatandaşın memnuniyetini önceler, yeniliklere açık ve mevzuata uygun uygulamalarla, kaynak ve zaman israfını önlerler.

Yerel yönetimlerde görev yapan üst düzey yönetici statüsündeki kamu görevlileri,

(1) Kurumsal iş, işlem ve süreçlerdeki görevlendirmelerde ve personel alımında liyakat ilkesini ve kurum ihtiyacını esas alırlar. Fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalarda bulunmaktan kaçınırlar.

(2) Memur ve işçi olarak istihdam edilen personelin asli kadrosunda ve yetkinliğine uygun olarak çalıştırılmasına özen gösterirler.

(3) Personelin alanında uzmanlaşması için gerekli olan hizmet içi eğitimleri almasını sağlarlar.

(4) Personelin düzenli olarak etik eğitimi almasını sağlarlar.

(5) Kurum içi görevde yükselmelerde nitelikli personelin seçilmesi için adil sınavların yapılmasını temin ederler.

(6) İstisnai kadrolara yapılacak atamalarda ve sözleşmeli personel alımında, kendilerine tanınan takdir hakkını hizmetin gerekleri ve etik ilkeleri doğrultusunda kullanırlar.

İnsan haklarına saygılı olma

Yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri,

(1) İnsan hak ve özgürlüklerine aykırı veya kısıtlayıcı muamelede bulunmazlar.

(2) Kurumun sosyal yardımlarının adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde ve insan onurunu zedelemeyecek şekilde sunulmasını sağlarlar.

(3) Üstlerine, astlarına veya iş arkadaşlarına karşı, baskı, şiddet vb. şekillerde, sürekli ve sistematik olarak psikolojik yıldırmaya yol açan tutum ve davranışlardan kaçınırlar.

Yukarıda yer alan etik davranış ilkelerinin uygulanmasında, yönetici pozisyonundaki yerel kamu görevlileri azami özeni göstermekle yükümlüdürler.

Bu çerçevede, Kurulumuzca, yerel yönetimlerde görev yapan kamu görevlileri tarafından, görevleri sırasında gözetilmesi gereken ilkeler kapsamında, yukarıda yer alan "Yerel Yönetim Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri"nin kabul edilmesine, 25.05.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanunun 3. maddesine istinaden 18.10.2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye
	Üye	Üye

ASLI GİBİDİR